

Veilig op school in Deventer

Scholen hebben steeds meer met agressie en geweld te maken. Deventer laat zien dat het onderwijs niet lijdzaam hoeft toe te kijken wat er op de scholen afkomt. In minder dan een jaar zette het primair onderwijs daar in samenwerking met gemeente en maatschappelijke instanties een veiligheidsbeleid op waar niemand om heen kan. De praktijk laat zien dat het werkt.

Begin 2001 haalde het de landelijke pers. Een vader dacht zijn gelijk te kunnen halen door een directeur van een openbare basisschool in Deventer enkele rake klappen met een honkbalknuppel te geven. Twee weken later gebeurde iets dergelijks op een andere basisschool, maar nu was een hockeystick het wapen. De commotie was groot. Voor het schoolbestuur waren deze incidenten aanleiding om een aantal ideeën over veiligheid op papier te zetten.

In Deventer werken de schoolbesturen uitstekend samen - ze gaan bijvoorbeeld gezamenlijk op het glasvezelnet - en daarom werden de eerste resultaten in het gemeentelijk schoolbesturen-overleg gepresenteerd. Omdat ook het bijzonder onderwijs de ervaring heeft dat ouders zich steeds vaker agressief gedragen, besloten de besturen van deze scholen zich bij het initiatief aan te sluiten. Samen startten ze een werkgroep. Voor Henny Joosten, lid van de centrale directie van de

stichting voor interconfessioneel, katholiek en protestants-christelijk onderwijs Quo Vadis, was dit een logische stap. 'Het openbaar onderwijs was er door de gebeurtenissen zonder meer van overtuigd dat er iets moest gebeuren en ook wij zijn niet van plan onze kop in het zand te steken. We zien de trend in de maatschappij en je kunt maar beter met goede maatregelen problemen voorkomen.' De gemeente besloot de werkgroep met John Horst als ambtelijk secretaris te faciliteren. Ook de resterende kleine schoolbesturen in Deventer besloten deel te nemen.

Daar is het niet bij gebleven. De werkgroep ging enthousiast aan de slag en ontdekte al gauw dat ook in het lokale voortgezet onderwijs veiligheid hoog op de agenda was gezet. Daar was al een protocol en het was dus verstandig om dat als uitgangspunt te nemen. 'We slaan daardoor twee vliegen in één klap. In Deventer hebben we nu één gezamenlijk protocol en gebeurt er iets, dan hoeven politie en andere maatschappelijke instanties niet elke keer een ander reglement te raadplegen. We treden nu eensluidend naar buiten', aldus John Horst. Men besloot de krachten formeel te bundelen door de stuurgroep Veiligheid in het leven te roepen met daarin primair en voortgezet onderwijs en de gemeente. De gemeente kreeg zo een duidelijk aanspreekpunt en het veiligheidsbeleid wordt nu breed gedragen.

Bij geweld: altijd aangifte

In de herfst van 2003 sloot het primair onderwijs een convenant af met een groot aantal instanties. Volgens Jan Rensink, algemeen directeur van het openbaar basisonderwijs, was dat nodig. 'Bij veiligheid hebben we als scholen met nogal wat partijen te maken. Daarom hebben we met gemeente, politie IJsselland, stads-toezicht en GGD een convenant afgesloten. Het doel is dat alle participanten weten wat ze van elkaar kunnen verwachten.'

Wie het convenant bekijkt, wordt niet alleen geconfronteerd met een forse lijst van deelnemers, maar ook met duidelijke afspraken. Zo heeft de afdeling Maatschappelijk beleid van de gemeente een centrale rol bij het schorsen en verwijderen van leerlingen, zorgt de politie dat de afspraken bij haar wijkagenten bekend zijn, zal de GGD zijn steentje bijdragen aan het buurtnetwerk en weten stads-wachters dat ze in geval van nood te hulp moeten schieten.

Een van de punten waarover John Horst het meest tevreden is, is dat scholen zich verplichten strafbare feiten zonder uitzondering bij justitie te melden. 'Wordt iemand van ons personeel fysiek of verbaal bedreigd, dan geven we dat aan de politie door. Wil een leerkracht om wat voor reden dan ook een strafbaar feit door de vingers zien, dan doet de directie toch aangifte. Ouders moeten weten dat we lik op stuk geven, ze moeten de consequenties van hun daden kennen.'

Communicatie

Het protocol 'Veilig op school! Uw en onze zorg' is aan het convenant toegevoegd. Het is een indrukwekkend werkstuk van 45 pagina's met informatie over een aantal relevante onderwerpen. Er is bijvoorbeeld een stappenplan over wat een school bij

agressie moet doen en er wordt gedetailleerd uit de doeken gedaan welk type gedrag bestraft moet worden. In de bijlagen zijn onder andere nog gedragscodes, verwijderprocedures en een pestprotocol te vinden. 'Het protocol is een raamwerk', legt Henny Joosten uit. 'Een aantal artikelen zoals de verplichte aangifte geldt voor iedereen, maar verder mag elke school haar eigen regels over bijvoorbeeld het schoolkamp toevoegen. Het moet een document van de school zelf zijn.'

> ALLE PARTICIPANTEN WETEN WAT ZE VAN ELKAAR KUNNEN VERWACHTEN <

De schoolbesturen hebben zich in het convenant verplicht het protocol op hun scholen te implementeren en leerkrachten en ouders van de afspraken op de hoogte te stellen. Communicatie heeft dan ook veel aandacht gekregen. Het convenant is met veel ceremonieel door de wethouder ondertekend, de kranten schreven erover, op de scholen waren projecten,

kinderen maakten tekeningen en er waren informatieavonden.

De rol van ouders is volgens Henny Joosten belangrijk. 'Het woordje "uw" staat niet voor niets in de titel van het convenant. Met andere woorden, veiligheid is niet alleen een zaak van professionals, maar het is ook de verantwoordelijkheid van ouders. Daar zullen we ze aan blijven herinneren.' Dat impliceert dat ze in Deventer na een jaar hard werken nog niet klaar zijn. Het is de ervaring van John Horst dat beleidsplannen maar al te vaak op de plank blijven liggen. 'Dat zou met ons protocol bijzonder jammer zijn, want er ligt een gedegen fundament waarop alle partijen verder kunnen bouwen.' Jan Rensink sluit zich daarbij aan: 'We hebben gemerkt dat ons beleid werkt. Enkele weken geleden werd een agressieve ouder tot een boete van 600 euro veroordeeld, omdat hij een leerkracht verbaal had bedreigd. Dat stond in de plaatselijke krant. Behalve die boete vinden we zo'n bericht in de pers bijzonder belangrijk. Iedereen weet nu dat we het niet bij loze woorden laten. Hier staan we en zo gaan we ermee om.'